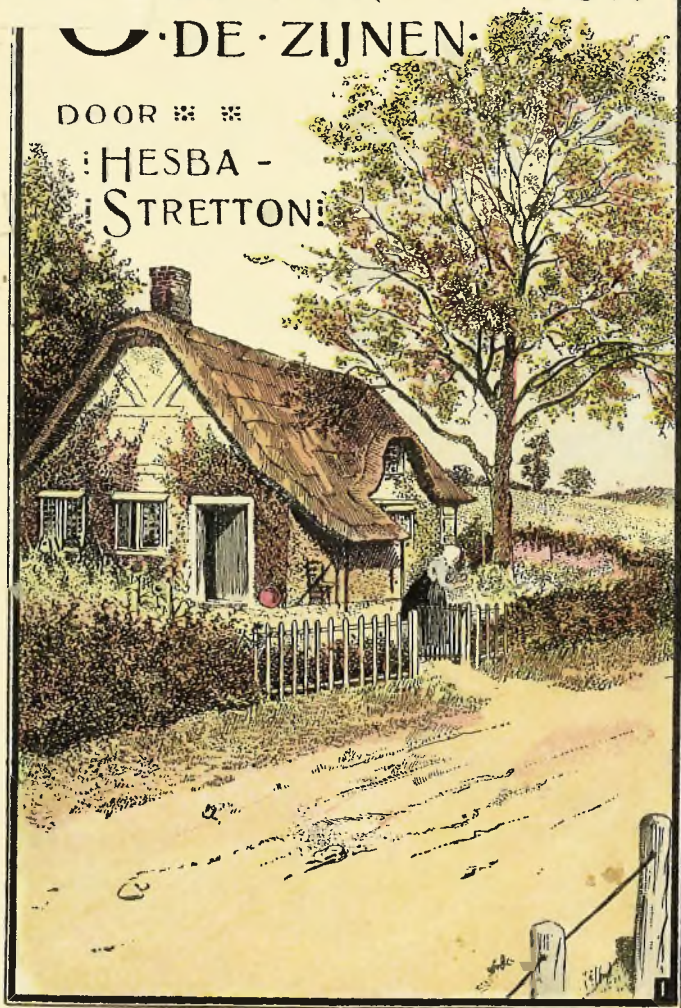

OD · ZORGT · VOOR
DE · ZIJNEN ·

DOOR ❖ ❖

! HESBA -
! STRETTON!

NIJKERK - G. F. CALLENBACH

GOD ZORGT VOOR DE ZIJNEN

EEN VERHAAL DOOR

HESBA STRETTON

Schrijfster van „Jessica's eerste gebed”

VIERDE DRUK

NIJKERK — G. F. CALLENBACH.

Op ongeveer een steenworp afstands van het laatste huis in het landelijk stadje Armitage stond nog een huisje, waaraan bijna in het geheel niets veranderd scheen te zijn, sedert het ruim tweehonderd jaren geleden gebouwd was. Het houten dak was goed betimmerd en dik met riet bedekt. Hier en daar waren diepe holten onder het riet, waarin de zwaluwen haar nestjes maakten.

Het kleine uitstek aan het schuine gedeelte van het dak gaf het huisje een alleraardigst voorkomen, net alsof het een kap over het hoofd was getrokken. Op dat dakje groeiden tal van kleine, purperen bloempjes, die zeer schoon afstaken bij het bruine riet en het zacht gekleurde mos; de lage vensters met hunne kleine, in lood gevatte glasruitjes schitterden in het zonnelicht. Vóór het huis was een kleine tuin vol frissche, kleurige bloemen; deze strekte zich uit van den landweg tot het kleine afdakje, dat het huisje tegen het slechte weder beschermde en in den zomer een lieflijk beschaduwde zitje vormde. Het was zeker wel het schilderachtigste plekje uit de geheele nabuurschap.

„Welken naam draagt uw huisje?” vroeg eens een jong schilder, die er juist eene schets van genomen had, aan de bewoonster.

„O! het heeft in het geheel geen naam, mijnheer,” antwoordde Johanna Ferry, „het is alleen maar „ons *eigen* huisje.”

In dat huisje was zij dan ook geboren, en gedurende een tijdperk van vijf en twintig jaren had zij het zeker nooit langer dan soms voor een enkele week verlaten. De benedenverdieping van het huisje bevatte een goede, ouderwetsche woonkamer en twee kleinere vertrekjes, die beide in de woonkamer uitkwamen, en waarvan het eene tot een soort van bergplaats diende, terwijl het andere tot slaapkamer was ingericht. In dat kamertje was zij geboren, en gedurende haar geheele leven was het haar slaapvertrek geweest. Onder het schuin afloopende dak bevond zich nog een aardig kamertje met twee venstertjes, waarvan het eene een heerlijk uitzicht naar het Oosten en het andere naar het Westen aanbod. Johanna kon er zich geen denkbeeld van vormen, dat in de inrichting van haar huisje ooit eenige verandering of verbetering zou aan te brengen zijn, want volgens haar beschouwing ontbrak er niets aan en was het in alles zóó volmaakt, dat men niets beters kon wenschen.

De rijzige en nog altijd flinke oude vrouw was voortdurend ijverig bezig. Aan haar helder oog ont-

snapte geen enkel onkruidje in den tuin, en geen stofje, dat het wagen durfde door de deur of het raam naar binnen te zwerven, op gevaar van elk oogenblik door haar verjaagd te zullen worden. Geen enkel knopje van de rozen of klimplanten, die langs haar huisje opklommen, ontging hare aandacht. De klimrozen en zonnebloemen, even rechtopgaande als zij zelve, waren haar ieder afzonderlijk bekend en dierbaar. De bedden met aardappelen achter het huisje, die door haar man, Amos Ferry, in zijn ledigen tijd bebouwd en in orde gebracht werden, de lange rijen erwten en boonen, de bedden met uien en salade, de vruchtboomen, die hun rente zoo goed opbrachten — zij waren om zoo te zeggen haar eigen kinderen. En binnenshuis waren de oude eikenhouten stoelen, die dicht bij het vuur geschoven stonden, de stevige tafel en de aanrechtbank, die glommen, doordien zij door veelvuldig wrijven de minste ruwheid en oneffenheid daarvan had doen verdwijnen, niet minder een bewijs van haar voortdurende vlijt en werkzaamheid. De boom, die het huisje overschaduwde, was niet vaster geworteld in den grond, dan Johanna gehecht was aan hare woning. En toch was er iemand in huis, die zoo mogelijk nog meer aan die oude woning was gehecht dan zij zelve. Het was haar eenig kind Charlotte, die het aardige kamertje onder het dak bewoonde. Het meisje was verlamd en zeer hulpbehoevend, gedeeltelijk ten gevolge van

een val, dien zij gedaan had, toen zij nog maar een klein kind was. Het gebeurde maar heel zelden, dat zij wél genoeg was, om met veel moeite de ruwe trappen af te kruipen en de benedenverdieping te bereiken. Maar door de twee vensters konden hare oogen zich verlustigen in alles, dat vóór en achter het huisje te zien was, en zij kende al wat in het tuintje groeide evengoed als haar moeder. Ten Oosten werd haar het verdere uitzicht belemmerd door een

lange reeks heuvelen, waarboven de morgenwolkjes zich somtijds vol heerlijke schakeeringen vertoonden, voor nog de zon van achter de heuvelen was opgegaan. Ten Westen lag een groote uitgestrektheid vlak weiland met een aantal hier en daar verspreide huisjes, en aan het uiteinde was nog een klein streepje van de zee te zien, dat dikwijls, als het door de stralen der zon verlicht werd, als goud schitterde. Behalve wanneer de lucht betrokken was en het zonnetje zich schuil hield, gebeurde het maar zelden, dat Charlotte het op- en ondergaan der zon niet gezien had. Zij was dertig jaar, hoewel zij bijna zoo oud scheen als haar moeder. Zij zag er zeer bleek en vermagerd uit, en in hare oogen lag die weemoedige uitdrukking, welke aan kreupele en misvormde menschen zoo dikwijls eigen is. De verhouding tusschen moeder en dochter was in zeker opzicht gedurende de laatste vijftien jaren wel wat veranderd. Was het vroeger haar moeder, nu scheen Charlotte de raadgeefster, het hoofd van het kleine huisgezin en de scheidsrechter te zijn, aan wie elke gewichtige vraag ter oplossing werd gegeven. Zij peinsde altijd over allerlei plannen, om het vader en moeder zoo gemakkelijk en aangenaam mogelijk te maken, en wist als het ware door vriendelijke ingeving, wat dag aan dag het beste voor hen zou zijn.

Johanna was nog jeugdig van hart, en altijd gereed om naar de eerste opwelling van haar gemoed te

landelen. Dit bracht haar wel eens in ongelegenheid, en dan had zij later zeer veel spijt over haar voortvarendheid, hetgeen zij, bij het bed van Charlotte neergezeten, meermalen met droefheid en berouw bekende. Het scheen niet mogelijk, dat er tusschen die twee een geheim zou kunnen bestaan.

Amos Ferry, die twee jaren ouder was dan zijn vrouw, was al gedurende zeven en dertig jaar postbode van het stadje en de omstreken geweest. Zijn dagelijksche bezigheden waren in het geheel niet veranderd. Zomers en 's winters zag men hem geregeld 's morgens om zes uur aan het postkantoor in de stad; dan kreeg hij een aantal zakken met brieven, die hij aan de verschillende adressen langs den weg over een afstand van zeven mijlen te bezorgen had. Daar het onmogelijk voor hem zou geweest zijn om van het uiterste punt naar huis terug te keeren en dan dien verren weg nog eens af te loopen, bleef hij daar den geheelen dag en had er een klein, oud huisje gehuurd, waar hij zijn tijd zoo nuttig mogelijk doorbracht met de laarzen en schoenen te lappen van al degenen, die degelijk werk op prijs stelden. Om vier uur ging hij weer op weg met al de zakken, die hij 's morgens had meegebracht, en was dan om halfzeven terug aan het postkantoor, vroeg genoeg om de brieven, die hij op zijn terugweg in ontvangst had genomen, met den laatsten trein te doen verzenden. De klok van de oude kerk had nauwelijks

zeven uur geslagen, of hij was in zijn woning, waar hij onmiddellijk het kamertje zijner dochter opzocht. De aanblik van haar gezichtje, bleek en samengetrokken door voortdurend lichaamslijden, maar toch altijd verhelderd door een glimlach van verwelkoming, was voor hem het liefelijkste gezicht van de wereld. Hij had nooit een geheim voor haar gehad. Zijn hart, ja, zijn geheele ziel lag zoo geheel en al voor haar open, als zulks maar mogelijk is van den eenen mensch voor den anderen.

„Ik geloof niet, dat er iemand op de wereld zoo gelukkig is als wij,” zeide Amos op zekeren dag, volkomen overtuigd van de waarheid zijner bewering, „ten minste niemand kan nog gelukkiger zijn, dan ik ben.”

„Nee, zeker niet, als Charlotte maar gezond en sterk was,” antwoordde Johanna met een zucht, want zij zelve had haar kind bij ongeluk laten vallen, toen het nog klein was.

„Maar het kon wel zijn, dat ik u dan reeds sedert lang verlaten had,” sprak Charlotte. „Ik zou hier toch nooit in ledigheid mijn dagen hebben kunnen doorbrengen. Misschien zou ik dan ook reeds lang getrouwd zijn,” voegde zij er glimlachend en blozend bij.

„Hoe het ook zijn moge, het is Gods wil,” antwoordde Amos, „maar soms denk ik wel eens, dat de Heere het niet goedvindt, mij zoo dikwijls te hooren zeggen, dat ik zoo gelukkig ben!”

Er bestond niet veel kans, dat hun stil geluk zou verstoord worden. Eerzucht was hun volkomen onbekend. Noch godsdienstige noch maatschappelijke verschillen konden hunne zielen verontrusten. Zorgen hadden zij niet, want zij bezaten meer dan genoeg om in hunne eenvoudige behoeften te voorzien. Zij hadden geene mooie kleeren, noch lekker eten, noch sierlijke meubelen noodig. Eenige stichtelijke boeken, reeds door Johanna's voorouders bijeengebracht, voldeden volkomen aan hunne zeer matige eischen. „De Pelgrimsreis” en „De heilige oorlog” van Bunyan en nog een paar andere boeken stonden naast elkander op het boekenhangertje in Charlotte's kamer, en waren met den Bijbel, die hun boven alles dierbaar was en dagelijks onderzocht werd, volkomen voldoende voor de behoeften van Johanna en Amos, terwijl nu en dan eens een nieuw boek aan Charlotte geleend werd door den een of anderen vriend uit de stad, die hen kwam bezoeken. Zij hielden hun huisje keurig in orde, en bebouwden hun tuintje naar hun eigen verkiezing, en als het hun eens geoorloofd geweest ware om drie wenschen te doen, zoo zouden zij over de keuze daarvan niet weinig in verlegenheid zijn geweest, daar hun niets te wenschen overbleef.

Hield Johanna veel van haar huisje, Amos hield veel van den weg, dien hij dagelijks door alle weer en wind moest afleggen, en waarvan hij iedere bijzonderheid kende.

Meer dan zeshonderd maal in een jaar liep hij dezelfde huisjes voorbij, stapte door dezelfde lanen en dezelfde hooge hekken heen, en keek naar de steeds veranderde lucht boven hem. Hij hield heel veel van dat alles, al begreep hij er de volle schoonheid niet van, en al was hij ook niet in staat zijn gevoelens te omschrijven. Hij zong heel graag, maar hij zong zoo ongeveer als de vogels, die er niet meer dan een paar melodieën op nahouden. Amos kende maar zeer weinig liederen, en hij herhaalde die telkens en telkens weder gedurende zijn wandeling, zoodat de bewoners der hutjes hem reeds in de verte hoorden aankomen en naar voren liepen, om hem vriendelijk goedendag te knikken.

Het was tegen het einde van October. De heuvels waren dicht begroeid met akkermaalshout, en groote beukeboomen, wier gebladerte reeds de prachtigste herfsttinten had aangenomen, stonden er als reuzen tusschen in. Door ieder dal stroomde een klein beekje, dat zich telkens met een breeder stroomend water vereenigde en daarna langs den steenachtigen oever in de zee uitstortte. Amos ging zelden naar huis, zonder een bloem of een mooi, groen takje voor Charlotte mee te brengen, en juist was hij bezig, een lief takje van een hulststruik vol heldere, roode besjes af te plukken, toen een jonge man, de oudste zoon van den heer Sutton van „Sutton Hall”, een der grootste buitenplaatsen in den omtrek, en waar

hij juist de laatste brieven had afgehaald, snel en bijna ademloos hem achterna liep. Hij riep of schreeuwde volstrekt niet, maar was geheel buiten adem, toen hij Amos had ingehaald. „Amos,” stamelde

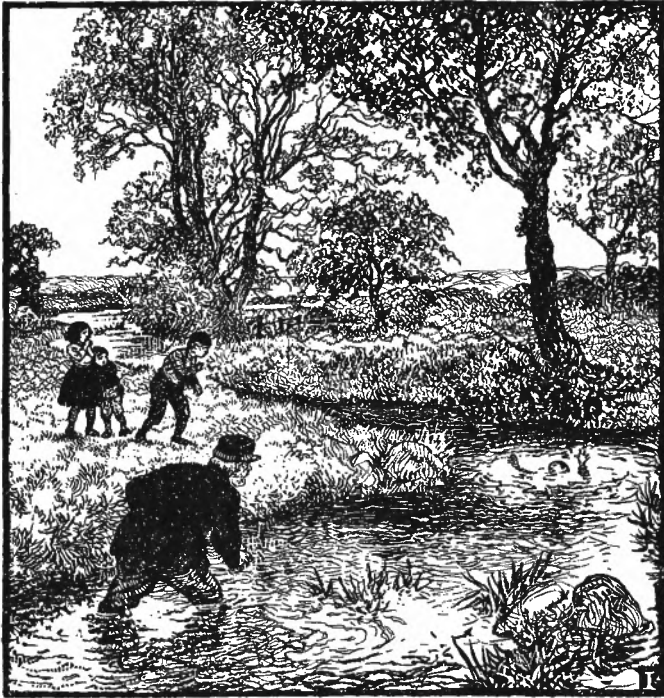
hij, „hier is een brief. Het is voor mij een zaak van leven of dood, laat mij dien brief nog in den brievenzak steken.” Amos wachtte bedaard, tot hij den zak open- en weer dichtgemaakt had. De jonge man was

reeds weer wat op adem gekomen, en keek Amos aan, terwijl een wereld vol angst op zijn gelaat stond te lezen. „Ik geloof, dat je nog nooit te laat geweest bent,” zeide hij eindelijk.

Neen, mijnheer Gerard, gij hebt mij uw leven lang gekend,” antwoordde Amos, „en u zoudt bijna evengoed kunnen vragen, of de zon wel op den juiststen tijd zou ondergaan. Ik heb reeds bijna veertig jaren dezen weg op- en afgelopen, en ben nog nooit te laat gekomen. Niemand gaf mij echter tot hiertoe ooit een brief, waar leven of dood van afhing, en het zou' waarlijk wel heel vreemd zijn, indien ik nu juist dezen avond te laat aankwam.”

Toen Amos wéer voortliep, ging de zon juist achter een der schoone, dichtbegroeide heuvels onder. De lucht scheen nog dichter bij te zijn dan midden in den zomer, en het was, alsof zij haar beschermende vleugelen over het rustige woud uitbreidde. Twee of drie roodborstjes tjilpten nog vroolijk tusschen de reeds zeer gedunde bladeren, en een frissche avondkoelte blies uit de zee over het dal heen. Een diepe stilte heerschte in de eenzame laantjes en de weilanden, die hij moest doortrekken. Maar op eens weerklonken eenige kinderstemmen, die de heerschende stilte verbraken, en een oogenblik daarna zag Amos een troepje beangstigde kinderen op hem toelopen, die eenparig om hulp schreeuwden. Terwijl hij over hen heen zag, bemerkte hij, dat een hunner speel-

makkertjes in het water was gevallen, en de vrij sterke strooming het kind naar zee voortsleepte. Hij had geen tijd om lang over het geval na te denken, want er was geen oogenblik te verliezen. Binnen een

paar minuten zou het arme kind reeds ver verwijderd zijn van de plaats, waar hij nu stond. Hij legde zijn zakken zoo veilig mogelijk op den oever, en waadde door het snelvlietende water, dat nog

slechts weinige oogenblikken geleden als een gouden draad tusschen zijne oevers in de ondergaande zon had geschitterd. Het was een groot waagstuk, dat Amos ondernomen had. Het water in dat riviertje, ten minste indien het niet door veelvuldige regens sterk gezwollen was, kwam echter nooit hooger dan tot aan de borst. Na eenige krachtige slagen greep hij het kind met eene hand aan, en een oogenblik later stond hij met den kleine in zijn armen weder op den oever. Onder het troepje kinderen bevond zich niemand, die oud genoeg was om de zorg voor den kleine op zich te nemen. Het kind had het hoofdje tegen een steen gestooten en lag nu als een zware last in Amos' armen. Hij moest het dus zelf naar een der naastbijgelegen hutten dragen, die zeker nog wel op een kwartier afstands van de plek, waar het ongeval had plaats gehad, verwijderd was. Met zijn brievenzakken over de schouders geslagen, en zijn kleederen zwaar van het water, kon hij daarenboven niet spoedig vooruitkomen.

De hutbewoners waren ook niet zeer gewillig een vreemd kind op te nemen, waarvan niemand wist, waar het thuis behoorde, zoodat Amos heel wat moeite had, om van zijn last ontslagen te worden. Meer dan een uur was op deze wijze voorbij gegaan, vóórdat hij zijn weg kon vervolgen.

Hij haastte zich, zooveel hij kon, en in weerwil van zijn natte kleederen en doorweekte laarzen, liep

hij met den meesten spoed door de lanen en weilanden, om toch maar geen enkel oogenblik te verliezen, daar het ook reeds vrij donker was geworden.

Charlotte had altijd de gewoonte om voor het raam te gaan zitten tegen den tijd, dat haar vader voorbij moest komen, om hem dan nog even toe te lachen en, als de avond vroeg inviel, plaatste zij een kandelaar op de vensterbank, opdat het flauwe schijnsel der kaars hem een welkom zou toeroepen.

De kaars stond ook nu weer rustig te branden voor de heldere ruitjes, doch Amos keek er nauwelijks naar, toen hij voorbij liep.

Wat Amos gedurig vóór zich zag, was de angst, die op het gezicht van den jongen heer Sutton lag, toen deze hem vroeg: „Gij komt immers nooit te laat?”

De postmeester stond op de stoep en keek de stille straat langs, terwijl het gaslicht in het kantoor reeds laag was neergedraaid, zooals gewoonlijk eenige oogenblikken voor het sluiten geschiedde, toen Amos ademloos en doodmoede op de hem zoo welbekende deur toetrad.

„Wel, Amos!” riep de postmeester, „wat is er toch gebeurd? Wij hebben tot het laatste oogenblik gewacht, maar om niet te laat te komen moesten ongeveer tien minuten geleden de zakken naar het station gebracht worden. Luister, daar hoor ik het fluitje reeds! De trein is dus alweer in beweging.”

Amos viel tegen de deur aan, alsof hij door den

bliksem getroffen was. Hij was dus te laat! Het duurde eenige oogenblikken, voor hij in zooverre bekomen was van den schrik, dat hij alles vertellen kon, en de postmeester deed zijn best, om hem van zijn medegevoel en zijn goedkeuring te verzekeren en hem zooveel mogelijk te troosten.

„Niemand kan er u een verwijt van maken, Amos,” zeide hij. „Ik moet natuurlijk aan het hoofdkantoor de zaak ophelderen, en zal daarom even telegrafeeren; er zal wellicht een onderzoek naar ingesteld worden, maar dat is niet eens zeker, want het is tien tegen één, dat er geen enkele brief van eenig aanbelang bij was.”

„O, mijnheer!” riep Amos uit, „is er dan niets aan te doen? Denk er toch eens over na, of er niets meer aan te verhelpen zou zijn!”

„Wel,” antwoordde de postmeester na eenig nadenken, „je zoudt den sneltrein naar Norton nog kunnen halen; het zou ten minste altijd nog te probeeren zijn; maar ik vrees, dat de onkosten er van niet door de administratie zullen vergoed worden. Maar we kunnen in elk geval de proef nemen, een licht karretje met een goed paard er voor zou je binnen twee uren in Norton kunnen brengen.”

„Ik wil ten minste doen, wat ik kan,” sprak Amos. „Doe mij het groote genoegen, om een boodschap aan mijn vrouw en Charlotte te zenden, anders zitten zij den geheelen nacht in angst over mij.”

Het was evenwel een zeer onrustige nacht voor Johanna en Charlotte, ofschoon de postmeester zelf bij hen gekomen was, om hun alles te vertellen, wat er gebeurd was, waarbij hij het gedrag van Amos zeer geprezen had.

Deze loftuitingen op zijn gedrag deden de beide vrouwen wel goed, maar zij dachten er toch onop-houdelijk aan, hoe Amos in den killen Octobernacht, en nog wel met zijn natte kleeren aan, op een open karretje gezeten was, en zij voelden het, hoe vinnig koud het buiten was, als zij het raam eens open deden om te zien of het ook regende of mistig was geworden. De uren kropen heel langzaam voort. Johanna hield een goed vuurtje aan en hield het water in den ketel steeds aan de kook, ja, zij had zelfs de oude koperen beddepan opgezocht om het bed lekker warm te hebben, als haar man vermoeid en koud thuis kwam. Maar er kwam niemand opdagen.

„Moeder,” zeide Charlotte, toen het klokje reeds vier uur in den morgen aanwees, „zij zullen niet dadelijk weer teruggereden zijn. Het arme paard moest toch ook eerst wat rusten.”

„Ja, lieveling,” antwoordde Johanna, „maar vader kan best met het postkarretje terugkomen en ik geloof zeker, dat hij het doen zal.”

Zoo ging de tijd zeer langzaam voorbij en geen stap op het tuinpad noch op den weg liet zich hooren. Zoodra de dag begon aan te breken, keek Johanna

eens uit in het tuintje, waarin de klimrozen en zonnebloemen slechts weinige bloemen meer hadden; maar alles scheen haar dof en nevelachtig toe, want hare vermoeide oogen deden haar pijn van het langdurige waken.

„Als Amos eens iets overkomen was!” die gedachte hield niet op haar te verontrusten.

Toch had zij het zich niet zoo erg voorgesteld, als werkelijk het geval was.

Door de groote vermoeienis en de natte kleeren, die hij nog aan had, en waardoor de doordringende koude zich nog scherper deed gevoelen, was Amos met de koorts op het lijf te Norton aangekomen, en nauwelijks had hij de brieven en drukwerken op het groote postkantoor afgegeven, of hij viel in onmacht. Onmiddellijk werd hij naar het ziekenhuis gebracht en dáár vond Johanna, die inmiddels een boodschap ontvangen had, hem den volgenden middag weder.

Zij schreide tranen van smart, maar ook van vreugde, toen zij daar naast zijn bed zat, en vol deelneming naar het verhaal van zijn zoo belangrijke lotgevallen luisterde.

„Wij zullen er altijd aan blijven denken,” zeide hij met een glimlach, „als ik weer bij u en Charlotte thuis ben.”

Het duurde echter zes weken, vóór hij in zijn woning terugkwam. De dokters zeiden, dat hij nu weer geheel hersteld was en zijn werk gerust weer

kon opvatten, doch dat hij toch altijd nog wat voorzichtig moest zijn.

Amos wist echter beter, dan de dokters hem konden vertellen, hoe het met hem was. De vroegere veerkracht en de onbezorgde vroolijkheid, waarmede hij altijd langs de hem zoo welbekende wegen heen liep, waren voor altijd verdwenen. Hij had dien weg nog even lief als ooit te voren, maar hij hield zich niet meer op, om eens op een hoog punt van den weg beneden in het dal te zien wat daar voorviel, noch om te luisteren naar een of ander vreemd geluid, dat hij in het bosch hoorde. Het was voor hem nu meer dan genoeg, dat hij behoorlijk zijn werk volbracht. Hij was zelfs verplicht om een plaatsvervanger aan te stellen, als de sneeuw te hoog op den weg lag, of wanneer het al te erg regende of stormde. Hij had er wel een zeer hoogen prijs voor betaald, om het leven van dat arme kind te redden! Niemand had er hem voor bedankt, en hij had zelfs niet de voldoening om te weten, van wien het kind was en waar het gebleven was.

Toen Amos voor het eerst na zijn ziekte weer op „Sutton Hall” kwam, vertelden hem de dienstboden, dat hun jonge meester zeer tegen den zin van zijn vader was getrouwd en het jonge echtpaar naar het buitenland was vertrokken, niemand wist waarheen, en dat de vader weigerde zijn zoon de gewone toelage te geven, ofschoon hij hem toch de erfenis niet kon

onthouden. Dit was dan nu de zaak betreffende leven of dood, en Amos was er volstrekt niet zeker van, of hij wel in zijn natte kleeren naar Norton zou zijn gereden, als hem het geheim van den angst, die den jongen heer Sutton op dat oogenblik bezielde, bekend ware geweest.

„Maar gedane zaken nemen geen keer,” zeide Amos bij zichzelf, „en ik heb gehandeld, zooals ik dacht dat God wilde, dat ik doen zou.”

In het vervolg werd het al spoedig een vaste gewoonte, dat Johanna om den anderen dag den brievenzak van haar man opnam, vooral, als het slecht weder was. De postmeester, die beiden zeer goed gezind was, liet oogluikend deze ongeregeldheid toe, en niemand had reden om er zich over te beklagen. Het was voor Johanna een kleinigheid om die zeven mijlen heen en terug te loopen; ook was de last, dien ze te dragen had, zeer zelden zwaar. Maar het lange wachten gedurende zeven of acht uren in het verafgelegen dorpje was voor haar een ware beproeving. Zij nam altijd wat brei- of naaiwerk mede, maar hare gedachten waren voortdurend in haar eigen huis, zich afvragende, waar Amos en Charlotte nu wel mede bezig zouden zijn, en vol verlangen was zij naar haar gewone bezigheden in huis en in het tuintje. Haar huisje scheen haar iederen dag dierbaarder te worden, en haar liefde nam nog steeds toe door die gedwongen afwezigheid. Er was voor haar geen liever

plekje op de geheele wereld; want het was om zoo te zeggen haar eigen wereld. De vreugde, om er terug te keeren en weer te zijn bij hen, die daar

woonden, was de innigste en reinste aardsche vreugde, die haar hart kon gevoelen.

Het huisje was op zeer bijzondere voorwaarden in haar bezit gekomen; maar hoe eigenlijk alles in elkander zat, was zij reeds lang vergeten. De zaak

was deze. Johanna's vader en haar oom hadden hun geld bij elkaar gelegd, en het huisje voor den duur van drie menschenlevens gekocht; namelijk dat van hen beiden en van Johanna's neef, die vijftien jaren jonger was dan zij, wiens leven, menschelijkerwijze gesproken, waarschijnlijk langer zou duren dan het hare. Maar dewijl haar vader het grootste gedeelte van het geld betaald had, zoo had hij als voorwaarde er bij bedongen, dat Johanna het recht zou hebben, om in het huisje te blijven wonen, indien zij een kleine huur aan haar neef wilde betalen. Wanneer deze drie menschen zouden gestorven zijn, dan was het contract verbroken, en behoorde het huisje weer aan den vorigen eigenaar.

Omstreeks drie jaren na het ongeval, dat Amos overkomen was, hadden er voortdurend ernstige gesprekken plaats tusschen hem en den postmeester, die er zijn uiterste best toe deed, om Amos over te halen zijn postje neer te leggen en het kleine pensioen aan te nemen, dat hem na volbrachten veertigjarigen dienst ten volle toekwam. Dit besluit zou een zeer groote verandering in hun leven veroorzaken, en was voor Amos zelf even gewichtig, als het aftreden voor een eersten minister.

„Wij zullen er nog wel komen,” zeide Johanna, hoewel niet zonder eenige bezorgdheid in haar stem; „de tuin brengt wel honderdvijftig gulden 's jaars op, en als gij thuisblijft en ons wat kunt helpen,

zullen wij er nog wel wat meer uit maken. Wij konden dan ook een stukje land huren en daar het een en ander op verbouwen, en uw pensioen zal ons ook best te pas komen."

„Zeker, zeker," antwoordde Amos.

„En, moeder," sprak Charlotte vriendelijk, „wij moeten ook denken aan de woorden van onzen Heere Jezus, toen Hij zeide: „Weest niet bezorgd voor den dag van morgen."

„Volkomen waar, mijn kind, maar men mag er toch wel eens over denken," antwoordde Johanna, „want hoe zou anders het werk gedaan worden? Er moet toch gezaaid en geoogst worden, en de huis-houding moet worden geregeld en wij mogen er toch wel aan denken, op welke manier wij aan eten en drinken voor den volgenden dag zullen komen. Gij en uw vader moogt er liever niet aan willen denken, maar het is mij onmogelijk om het te laten."

Maar, moeder," hernam Charlotte, „het beteekent, dat wij niet *bezorgd* mogen zijn over wat wij zullen eten of drinken. Vroeger lag ik daar soms uren lang over te denken en te peinzen, omdat men toch ook wel voor de toekomst moet zorgen, totdat de heer Seeford mij de ware beteekenis dier woorden heeft uitgelegd. Er staat toch duidelijk: *Weest niet bezorgd*. De Heere Jezus zegt toch: Uw vader weet, dat gij al deze dingen noodig hebt, voedsel, en kleeding en eene woning, en Hij zal er voor zorgen. En daarom

moeten wij vast vertrouwen, dat Hij ons niet begeven en verlaten zal, maar ons het dagelijksch brood en kleeding en een tehuis niet zal onthouden. Hij zorgt voor de Zijnen."

De vraag, hoe het met hen gaan zou bij vermindering van inkomsten, verontrustte de zielen dezer drie eenvoudige menschen niet meer. In eenvoud des harten geloofden zij den Heer op zijn Woord. Met Kerstmis zou Amos zijn postje neerleggen; dan was het juist veertig jaren geleden, dat hij tot postbode aangesteld werd, en tot dien tijd toe zouden hij of zijn vrouw de brievenzakken blijven rondbrengen.

Op zekeren morgen, in het laatst van October, nadat het den geheelen nacht erg geregend had, maakte Johanna zich gereed om haar werk aan te vangen en liet Amos rustig in bed liggen om zijn rheumatische pijnen zoo geduldig en moedig als gewoonlijk te dragen. Zij maakte het vuur aan en legde er een groot stuk steenkool op, dat wel voor de eerste uren voldoende zou zijn, totdat het voor Amos tijd werd om op te staan. Het schemerde nog maar, toen zij haar huisje weer voorbij kwam, en het zoo geliefkoosde dak met de diepe uithoeken teekende zich donker af tegen de koude, grijsachtige wolken van den aanbrekenden dag. Een dun streepje rook steeg opwaarts in de nog donkere lucht. Johanna hield een brief in de hand, die aan haarzelve gericht was, en dien men haar aan het postkantoor gegeven

had; de verzoeking was heel sterk om naar binnen te gaan, even licht aan te steken en eerst eens te lezen, wat er in stond, voor zij verder ging. Zij kreeg zoo heel zelden een brief! „Maar,” bedacht zij, „dan zou ik met de andere brieven, die aan mij zijn toevertrouwd, misschien over tijd aankomen, en wie kon zeggen, wat daar de gevolgen van zouden zijn, indien ik ontrouw was in de taak, die ik op mij genomen heb? Daarenboven zou Amos er in het geheel niet over tevreden zijn.” Zij liep dus maar moedig voort, en knikte het huisje nog eens vriendelijk toe, onder welks dak de twee menschen sliepen, die zij zoo hartelijk liefhad.

Niet vóór zij het einde van haar tocht bereikt en den laatsten zak aan het postkantoor had afgeleverd, zette zij zich rustig neer in het eenvoudige kamertje, waar Amos vroeger als schoenlapper werkzaam geweest was, en nam nu den bewusten brief in handen. Zij las ernstig het adres, dat aan haar zelve gericht was, en opende toen heel voorzichtig den blauwen omslag. De brief was in Norton geschreven, en begon met het woord „Mejuffrouw”.

„O, dat is zeker een vergissing!” riep Johanna met luider stem; „niemand heeft mij ooit in mijn leven „mejuffrouw” genoemd.”

Maar het adres was toch duidelijk genoeg. „Mej. Amos Ferry”, stond er met kloeke letters op geschreven.

„Er bestaat niemand anders van dien naam in deze geheele streek,” dacht zij, en begon toen zeer langzaam den brief te lezen.

Hij bevatte in zeer deftigen brieftrant de tijding, dat haar neef, de derde persoon in het gesloten contract omtrent het huisje, overleden was, en het nu natuurlijk weer aan den vorigen eigenaar toebehoorde, en de schrijver van den brief, die zijn zaakgelastigde was, had order gekregen om haar die tijding mede te deelen, en tevens haar te melden, dat zij verplicht was om de woning in goeden staat aan den rechtmatigen eigenaar weder af te staan.

Johanna las en herlas den brief. Ze was een niet onverstandige vrouw, maar toch kon zij in het begin de ontzettende beteekenis er van in haar volle bitterheid niet vatten. Zij had niets vernomen van de ziekte van haar neef, en evenmin van zijn dood. Wel is waar hielden zij ook geen briefwisseling, behalve eenige korte woorden iedere drie maanden, als zij hem de huur toezond en eene kwitantie van hem terugkreeg. Langzamerhand begon zij de zaak te begrijpen. Indien haar neef waarlijk overleden was, een man, die niet ouder dan veertig jaar kon zijn, dan was de vroeger gesloten overeenkomst werkelijk geëindigd, en dan mocht zij op de oude voorwaarden het huisje niet meer blijven bewonen. Bij de gedachte daaraan was het haar te moede, alsof zij den dood nabij was.

Zij legde haar grijs hoofd, vermoeid van het peinzen, tegen den muur, en sloot hare angstige en starende oogen. De aanblik van hare zoozeer geliefde woning vertoonde zich opeens voor haar geest. Zij zag haar in den winter, het dak met sneeuw bedekt, en voorzien van lange ijskegels, die aan de vensters hingen; om de woning het tuintje, slapende gedurende den wintertijd, terwijl de wortelen en zaden in den beschermenden bodem begraven waren. In de lente, het jonge, frissche groen van de sering en rozen, en de kamperfoelie, die het overal omgaf. In den zomer overal bloemen en planten; en in den herfst, zooals zij het nog dezen morgen gezien had, glimmend door den regen, maar toch van binnen gemakkelijk en droog als een gezellig ingericht nestje. Iedere bloem, die gedurende den zomer gebloeid had, de vruchtboomen, beladen met vruchten, de lange rijen erwten en boonen, alles stond haar even duidelijk voor den geest, en zij vroeg zichzelve af, of het wel mogelijk was, dat dit alles zou kunnen groeien en bloeien zonder haar toezicht en zonder dat zij er zorg voor droeg.

Toen kwamen er andere beelden voor haar geest. Zij zag zich als een klein kind, dat over den drempel der deur kroop; als een meisje, dat reeds in- en uit kon loopen en met vader en moeder snapte; als een grooter meisje, dat reeds naar school ging en daar prijzen kreeg, die zij vol blijdschap mede naar huis

bracht, en later, toen Amos om hare hand kwam vragen, hoe zij toen, naast haar moeder gezeten, beefde en bloosde, als zij de klink der deur hoorde overgaan. En daarna al die jaren, die lange reeks van veertig rustige, gelukkige jaren, die zij onder het oude dak beleefd had, zoodat zelfs ieder levenloos voorwerp haar lief was geworden. Er was geen enkele spijker in den muur geslagen, noch een enkel lapje op het oude dak gezet, zonder dat zij er van wist, en daar zij aan niet veel anders te denken had, zoo kon zij zich ook bijna dag en uur herinneren, waarop de geringste verandering was aangebracht.

Johanna werkte dien dag niet. Zij zat maar stil in het armoedige kamertje, en dacht niet aan koude, vochtigheid of honger; zij dacht aan niets dan aan dien vreeselijken brief. Zij vergat zelfs de spijze te nuttigen, die zij had medegenomen. Zij kwam slechts tot één besluit, namelijk om haar geheim, zoolang zij slechts kon, voor zich te houden, en haar man en haar dochter er niet mede bekend te maken.

Waarom zouden Amos en Charlotte zooveel moeten lijden, als zij zelve nu leed, vóór zij alles gedaan had, wat zij doen kon? Alleen zocht zij, in een innig gebed tot God, hulp en uitkomst in deze benauwdheid.

Het viel haar dien avond zeer moeilijk om naar huis terug te keeren. Zij moest zich houden, zooals zij gewoonlijk was, vroolijk en geneigd om wat te

praten, allerlei vragen doende naar hetgeen zij dien dag gedaan hadden, terwijl haar hart bijna brak onder die voor haar en hare dierbaren zoo ontzettende tijding. Maar zij deed haar best, en klaagde over niets, omdat Amos er anders zeer zeker op zou aangedrongen hebben, om met dat ongunstige weder er zelf weer op uit te gaan. Een paar dagen daarna, toen het weder wat zachter geworden was, en Amos zijn gewone wandeling weer wilde ondernemen, had Johanna een voorwendsel uitgedacht om eens naar Norton te kunnen gaan. Zij kende dat stadje heel goed, daar Amos er zoolang in het ziekenhuis gelegen had.

De zaakwaarnemer, van wien zij den bewusten brief gekregen had, was op zijn kantoor en na een oogenblik gewacht te hebben, werd zij bij hem toegelaten. Hij was een zwaar gebouwd man, wat hooghartig in zijn manieren, en hij stelde niet het minste belang in zulk een eenvoudig gekleede vrouw, wier landelijk uiterlijk niet veel welsprekender was dan hare woorden. Zij had maar zeer weinig woorden tot haar dienst, om te bepleiten, wat toch voor haar zulk eene gewichtige zaak was.

„Vrouwtje,” zeide hij eindelijk, bijna knorrig, „ik heb waarlijk geen tijd om langer met u te praten. Ik heb last gekregen om het huisje te verkoopen, en er is mij reeds 1800 gulden voor geboden; als gij er meer voor wilt geven, dan kunt gij het krijgen;

zoo niet, dan moet gij zorgen, dat ge er met Kerstmis uit zijt.”

Dat stond nu waarlijk wel gelijk met het uitspreken eener doodstraf. Het huisje zou verkocht worden. Kon zij er meer dan 1800 gulden voor bieden? Zij zou er evengoed aan gedacht kunnen hebben om een gedeelte der kroonjuweelen te koopen. En vóór Kerstmis moest zij het reeds verlaten! Wel, dat was nog maar zes weken, en Amos noch Charlotte hadden tot hiertoe er het minste besef van. Zij liep weer naar huis, er over peinzende, niet wetende, wat nu te doen. Het was haar, alsof haar een dolk in de hand was gegeven, en haar geboden was om daarmee de harten der beide door haar zoozeer geliefde huisgenooten te doorboren. Zij deed haar best om het gevoel van wanhoop, dat haar bezielde, te overwinnen, en gedurende eenige dagen deed zij zelfs met sterke opgeruimdheid haar gewone werkzaamheden. Toch knaagden de bitterste droefheid en de vreeselijkste angst aan haar hart. Haar eenige troost vond zij in die dagen, waarop Amos genoodzaakt was thuis te blijven, en zij alleen langs de eenzame paadjes kon loopen, onopgemerkt door die vier oogen, welke haar aangezicht zoo nauwkeurig gadesloegen, terwijl zij hare kracht zocht in een stil gebed tot den Heere om verlossing uit den nood.

Eindelijk kwam echter de tijd, dat zij het onmogelijk langer kon verbergen en haar man en Charlotte

moest bekend maken met wat hen even diep zou treffen, als haar eigen hart er door verwond was. Het werd noodig, een onderdak te zoeken, dat hun bescherming zou kunnen aanbieden, want de Decembermaand naderde reeds met rassche schreden,

en op Kerstdag moest het oude huisje reeds door hen ontruimd zijn.

„Amos,” zeide zij, met een bevende stem, op zekeren kouden, donkeren avond, nadat zij van hare lange wandeling was teruggekomen, „mijn neef is gestorven.”

„En is hij in vrede heengegaan? Heeft hij nog getuigenis afgelegd van de hope, die in hem was?”

„Dat weet ik niet,” sprak zij, in tranen uitbarstende, „maar o, Amos! wij zullen nu deze oude plaats moeten verlaten.”

Hij had het vuur opgepookt, dat helder begon te vlammen, maar stond nu op, ging naast haar op de houten bank zitten, sloeg zijn stijve armen om haar heen, en trok haar dicht naar zich toe. Hij beefde over zijn geheele lichaam door het plotselinge van den schok, dien deze woorden hem gegeven hadden. Het schijnsel der vlammen speelde op hunne gerimpelde aangezichten en op de ruwe, vereelte handen, die zij in elkaar geslagen hielden. Beiden bewaarden gedurende eenige oogenblikken het stilzwijgen. Amos gevoelde ten volle, welk een angst het hart zijner vrouw vervulde.

„Laat ons het aan Charlotte gaan vertellen,” zeide hij eindelijk.

Met het ruwe weder was het arme meisje erg pijnlijk, en zij had haar bed dan ook niet kunnen verlaten. Een lappendeken, die door hare moeder zelve vervaardigd was, lag over het bed, en dikke gordijnen beveiligden haar tegen allen tocht. Het kamertje zag er zeer huiselijk uit, en aan alles was het merkbaar, dat het reeds zeer lang door dezelfde persoon in gebruik was. Met haar bleek gezichtje ag Charlotte diep in het kussen verborgen, toen

hare ouders boven kwamen. Haar moeder viel op de knieën naast het bed neder en kon een zacht gekerm niet onderdrukken, terwijl Amos met een haperende stem aan zijn dochter de treurige tijding in korte woorden mededeelde.

„Dat is er dan dus de bedoeling van!” riep Charlotte uit, het hoofd opbeurende en hare ouders met glinsterende oogen aanzierende. „Gedurende de laatste dagen was het mij voortdurend, of een stem in mijn binnenste mij toefluisterde: „Ofschoon Hij mij kastijdt, toch wil ik op Hem vertrouwen.” Dat was Gods stem, vader. Hij heeft mij er op voorbereid, opdat ik u en mijzelve zou kunnen troosten.”

Johanna hief bij deze woorden haar bezorgd en betraand gelaat op en Amos leide zijn ruwe hand teeder op het hoofd zijner dochter.

„Een vader kan zijn kind niets aandoen, dat erger schijnt, dan het te kastijden,” vervolgde Charlotte, „en toch heb ik van vaders, zelfs van zeer liefderijke vaders gelezen, die het gedaan hebben, liever dan hun kinderen in de handen van slechte menschen te laten vallen, die hen ten verderve zouden gebracht hebben. En zoo handelt de Heere ook met zijne kinderen. „Ofschoon Hij mij kastijdt, toch zal ik op Hem vertrouwen.”

„Ja, hartjelief! wij zullen ook op Hem alleen ons vertrouwen stellen,” antwoordde Amos.

Zij bleven dien avond nog lang bij elkander zitten

praten over de groote verandering, die in de toekomst hun wachtte, en deden hun uiterste best om die ramp zoo bedaard mogelijk onder de oogen te zien. Eén ding stond echter bij hen allen spoedig vast, dat zij deze beproeving te beschouwen hadden als van den Heere hun toegezonden, en dat zij zich ootmoedig aan den wil des Heeren hadden te onderwerpen, hoe moeilijk het ook voor hen viel er geheel en al in te berusten.

Het leed was voor Amos nog het gemakkelijkst te dragen. Zijn thuis was dáár, waar zijn vrouw en dochter zich bevonden, en hij had die beiden nog niet verloren. Het grootste gedeelte van zijn leven had hij buiten de kleine woning doorgebracht, en zijn leven was niet in zoo hooge mate met het huisje vereenzelvigd, als dat der beide anderen. Daarenboven was hij een eenvoudig man, die zichzelf bijna niet wist te redden, wanneer hij eens iets doen moest, buiten hetgeen hij gewoon was dagelijks te doen, of wanneer hij een besluit moest nemen. Zijn weekloon was hem altijd geregeld ter hand gesteld en, zoodra hij het ontvangen had, was hij steeds gewoon geweest, het aan zijne vrouw te geven, die voor alles zorgde, wat hij noodig had, en die hem altijd met moeite nog eenige stuivers opdrong, opdat hij toch bij voorkomende gelegenheden eenig kleingeld in den zak zou hebben. De kunst om met geld om te gaan en de waarde er van te kennen, was bij hem volstrekt

niet ontwikkeld. Geen angstige bezorgdheid over woning, voedsel of kleeding verontrustte hem. Johanna was er immers, en zij zou wel voor die dingen zorgen; daar kon hij gerust op rekenen!

En ook Charlotte had gedurende haar gansche leven geen rijksdaalder uitgegeven. Alles, wat zij noodig had, kwam tot haar evenals de lucht en het licht, zonder eenige zorg en zelfs zonder er over na te denken. Johanna had altijd alle mogelijke zorgen op zich genomen. Zooveel verdriet en zorg als zij nu had, bij het vooruitzicht, de oude woning te moeten verlaten, had zij evenwel nog nooit gehad. Maar zij zocht en vond troost in het gebed. Er kwam iets over haar van den zelfverloochenenden geest der martelaren. Als zij moest lijden, dan wilde zij trachten met blijmoedigheid te dragen, wat de Heere haar wilde opleggen. Er waren immers wel vrouwen geweest, die niet in hun vertrouwen op God geschokt waren, zelfs al moesten zij door barre woestijnen of over bergen en rotsen heen trekken, in onderaardsche holen wonen, of onder duizenderlei kwellingen der vijanden hun leven verliezen! Als zij daaraan dacht, dan gevoelde zij, dat hare beproeving daarmee in het geheel niet te vergelijken was. En zou zij dan niet op den Heere vertrouwen, zou haar vertrouwen op Hem wankelen, nu de stille en rustige dagen voorbij waren en zorg en kommer haar drukten? Neen, ook nu bleef haar hartewensch, het kruis ge-

willig op te nemen en den Heere te volgen, waarheen het Hem ook behaagde haar te brengen. Maar niet altijd was zij zoo onderworpen aan den wil des Heeren. Er kwamen ook wel weder donkere dagen en uren, en dan grijsde de toekomst haar donker en akelig aan. Wel had zij geen dadelijke armoede te vreezen, want met heel veel overleg had zij driehonderd gulden bespaard, die veilig in de postspaarbank belegd waren; maar dat geld beschouwde zij altijd als een spaarduitje voor Charlotte, indien het mocht gebeuren, dat deze haar en Amos overleefde, en liefst wilde zij dit geld onaangeroerd laten. En als zij over de een of andere goedkoope en gemakkelijke woning in de stad peinsde, kwam de gedachte in haar op, hoe zij het ooit zou kunnen stellen zonder tuin, waarin zij heerlijke groenten en smakelijke vruchten kon telen, en waar tevens gelegenheid was om eenige kippen te houden. Ieder ei, ja zelfs iedere aardappel zou daar moeten gekocht worden, en het eenige geld, dat dan nog binnen kwam, zou het pensioentje van Amos zijn. Het was dan ook buiten twijfel, dat zij telkens het bespaarde voor Charlotte zou moeten aanspreken.

Johanna streed echter voortdurend tegen haar gebrek aan vertrouwen op God. Zij luisterde met een droevigen glimlach naar Charlotte's vertroostende en bemoedigende woorden, maar meestal schonken zij haar geen troost. Met elken dag was het haar, nu

zij alles moest verlaten, of alles om haar heen er schooner en liefelijker uitzag dan ooit. Ieder voorwerp buiten en binnen het huis scheen steeds meer indruk op haar te maken. Ook de oude barsten in de venster-ruiten bleven haar in de gedachte. Ja, zelfs de haar zoo bekende gezichten van man en kind werden haar zoo mogelijk met elken dæg dierbaarder, en het was haar, of er veel meer op te lezen stond dan ooit. Gewoonlijk letten wij echter het minst op degenen, die wij het meest liefhebben. Zij zijn altijd zóó dicht bij ons, dat, ofschoon hunne stemmen in onze ooren weerklinken en het gevoel hunner tegenwoordigheid ons altijd omzweeft, wij hen toch niet eens zoo nauwkeurig gadeslaan, zoodat de tijd zijne sporen op die zoozeer geliefde trekken kan teekenen, zonder dat wij het zelfs bemerken.

Weinige dagen vóór Kerstmis overhandigde de postmeester aan Amos een buitenlandschen brief, toen deze 's morgens om zes uur zijn brievenzakken kwam halen. Hij las dien, evenals Johanna den haren gelezen had, in zijn kleine schoenmakerswerkplaats. De brief kwam uit Madeira, en was geschreven door den jongen heer Sutton, tot wiens geluk hij, zonder het te weten, zooveel had bijgedragen. Het waren slechts weinige woorden, doch er was een brief voor Johanna bij ingesloten, die niet geopend en waarover zelfs niet gesproken mocht worden vóór Kerstmis. Amos borg den brief zorgvuldig weg, met een glim-

lach om de lippen bij de gedachte, dat hij nu voor de eerste maal in zijn leven iets had, dat hij voor Johanna verborgen moest houden. Maar hij dacht er niet heel lang over na.

Nog enkele dagen toch en het oogenblik zou daar zijn, dat zij de oude woning moesten verlaten, en dat nam al zijne gedachten in beslag.

Ook Johanna bracht de laatste dagen in droefheid door, terwijl zij de kleinere schatten één voor één van haar huisje naar de sombere woning in de stad overbracht. Iederen avond, als Amos thuiskwam, miste hij het een of ander hem zoozeer bekende stuk huisraad, en hunne ledige plaatsen werden niet weder vervuld. Hij was den brief, dien hij nog voor zijn vrouw verborgen moest houden, zoo goed als vergeten, en de enkele maal, dat hij er aan dacht, kwam geen glimlach hem meer om de lippen.

Eindelijk was de dag vóór het Kerstfeest aangebroken, de lang gevreesde dag, waarop de woning geheel ontruimd moest zijn. De uitkomst, waarom zij zoo menigmaal den Heere gesmeekt hadden, was niet gekomen. Het was klaarblijkelijk 's Heeren wil niet, dat zij langer in het huis zouden blijven. Er was nu niets meer over om vervoerd te worden dan de zwaardere meubelen. De houten bank voor den haard, het oude, zware ledikant met de vier stevige stijlen, dat Johanna's ouders reeds tot legerstede gediend had, en de groote klok in den hoek, die daar

meer dan honderd jaren gehangen had, moesten nog overgebracht worden. Het was Johanna te moede, alsof het dak boven haar hoofd zou instorten, toen zij al die oude vrienden door vreemde handen zag aangrijpen. Iedere slag van den hamer deed haar pijn; het minste gekraak van de oude meubeltjes jaagde haar een huivering door de leden.

De dokter, die reeds zoovele jaren Charlotte behandeld had, kwam op het midden van den dag en reed Charlotte in zijn eigen rijtuig naar haar nieuwe woning. Johanna werd alleen gelaten, want zij had er op aangedrongen, dat Amos nu nog eens voor het laatst zijn gewonen weg zou afleggen. Hij zou evenals andere jaren beladen met allerlei kerstgeschenken terugkomen; maar wat gaf zij nu om dit alles? Zij zag naar het opladen der kar, zag de zware meubelen wegrijden, en keek toen als in vertwijfeling rond in het ledige vertrek. Zij ging naar buiten en liep treurig den geliefden tuin rond, waaraan zij meer gehecht was dan aan eenig plekje ter wereld.

Het was een mooie winterdag. De lucht was helder blauw, en de witte rijp blonk als zilver op de groene bladeren van den hulst, en bedekte ieder takje der bladerlooze boomen. Tal van ijskegels hingen aan het dak en aan de vensters, en glinsterden als diamanten in de zon. Maar geen rookwolkje steeg op uit den schoorsteen, geen vriendelijk gezicht lachte haar door het venster meer toe, het was aan niets

meer te zien, dat het huisje bewoond werd. De woning en Johanna moesten van elkander scheiden, en het huisje zag er nu reeds zóó verlaten uit, dat bittere tranen, tranen van smart en weemoed, haar

uit de oogen vloeiden.

Zij liep langzaam voort, keek rechts noch links, en de buren hadden medelijden met haar en stonden ze in hare smart niet. De twee kamertjes, waaruit

hun nieuwe woning bestond, waren in een toestand van de grootst mogelijke wanorde. De mannen, die de groote meubelen vervoerd hadden, waren bezig het ledikant op te slaan in het kamertje, dat nu voor woon- en slaapkamer tegelijk zou moeten dienen. Een klein kamertje daarachter, met het uitzicht op muren, daken en schoorsteenen, was voor Charlotte bestemd. Johanna begon maar dadelijk met den boel wat in orde te brengen; maar zij was zóó ontroerd en in de war, dat Charlotte met hare vriendelijke en zachte stem haar telkens moest zeggen, wat zij doen moest, alsof het vroeger altijd hare taak geweest was om voor de huishouding te zorgen, en als in een droom deed Johanna, wat haar dochter zeide.

Amos kwam op den gewonen tijd thuis. Het eerste, wat hij deed, was Charlotte een kus geven, zooals hij altijd sedert haar geboorte gedaan had. Toen keek hij aarzelend en beschroomd naar het treurige gelaat zijner vrouw, sloeg zijn mageren arm om haar hals en liet haar hoofd tegen zijn borst rusten. Er was iets aandoenlijks en plechtigs in deze ongewone liefkoozing. Het was de eerste vertroosting, die Johanna gevoelde, en toen zij het hoofd weder ophief, stond haar aangezicht veel opgeruimder dan een oogenblik te voren. „Had de Heere al het andere weggenomen, Hij had toch Amos en Charlotte nog voor haar gespaard,” dacht zij bij zichzelf.

Geen van drieën sliep veel gedurende dien nacht.

Het ongewone geraas op straat, de bedompte lucht, het gevoel van zich in een vreemde plaats te bevinden, hield allen wakker. Johanna was alweder vroeg opgestaan; het was nog pikdonker, en zij dribbelde met een kaars in de hand overal rond, om alles, wat zij voor het ontbijt noodig had, bij elkander te zoeken.

„Een gezegend Kerstfeest, moeder,” riep Charlotte van uit haar kamertje. Het was, alsof Johanna's keel werd toegeknepen, en gedurende een paar minuten kon zij in het geheel niet spreken. Zeven en vijftig gelukkige kerstdagen had zij in hare oude woning doorgebracht, en nu? Maar het was maar voor een oogenblik, toen sprak zij fluisterend: „Heere, vergeef mij!”

„Een gezegend Kerstfeest ook voor u, Charlotte,” riep zij nu aangedaan hare dochter toe.

Het was een treurig ontbijt te midden der nog steeds heerschende wanorde; maar Amos poogde er toch eenige opgewektheid bij aan te brengen en sprak er over, alsof alles grootendeels zijn schuld was. Zoodra zij ontbeten hadden, ging hij met Johanna naar de kamer van Charlotte, om de geschenken te bewonderen, die hem den dag te voren gegeven waren. „Maar hoe is het mogelijk!” riep hij eensklaps uit, „ik heb ook nog een kerstbrief voor u, en het zou mij niet verwonderen, als er een mooi kaartje of zoo iets in was. De brief komt van den jongen heer

Sutton, ik kreeg dien reeds een week geleden, maar ik mocht er vóór den eersten kerstdag geen woord over spreken. Hier, Charlotte, de brief is voor je moeder, lieve; maar je zult den inhoud er van het gemakkelijkst kunnen lezen."

De jonge heer Sutton begon met te zeggen, dat hij het aan de nauwlettendheid van Amos Ferry te danken had, dat hem het grootste geluk zijns levens niet was ontgaan. Hij had de geheele geschiedenis van Amos' lotgevallen van een vriend uit den omtrek vernomen.

„Het bedroefde ons zeer," zoo vervolgde hij in den brief, „toen wij hoorden, dat Amos zoo erg ziek was en aan rheumatische pijnen leed, en nu hebben wij ook vernomen, dat hij zijn postje er door moest opgeven. Wij hebben reeds dikwijls gewenscht, iets tot het geluk van onze oude vrienden te mogen bijdragen, en zoodra wij vernamen, dat uw huisje verkocht zou worden, schreven wij aan onzen zaakgelastigde om het voor ons te koopen, en nu vragen wij u beiden om het als een kerstgeschenk van ons aan te nemen. Wij wenschen u tevens van ganscher harte een gezegend Kerstfeest."

Johanna viel op de knieën en verborg haar grijs hoofd in hare handen. „Heere, vergeef mij! Heere, vergeef mij!" snikte zij. Eene trilling van blijdschap doorstroomde haar geheele lichaam; het was, alsof er nieuw leven in haar gewekt werd. Alle angst, alle

verlatenheid, alle vrees en elke sombere gedachte waren verdwenen. Het oude huisje was weer het hare en nu zelfs niet meer voor een onzekeren tijd, en niet alléén het hare, maar ook van Charlotte, in-

dien deze haar mocht overleven. Nu was er geen vrees meer voor, dat Charlotte ooit zonder een dak boven haar hoofd zou behoeven te zijn. Toen zij eindelijk haar hoofd ophief en hare beide geliefden aankeek, zag zij een zacht blosje op Charlotte's bleek

gezichtje en Amos zag er bijna verschrikt uit over het ongedachte geluk, dat hun ten deel was gevallen.

„Amos,” riep Johanna, „wij moeten er dadelijk heengaan!”

En daar stonden zij nu samen, dat oude echtpaar, en keken door het tuinhekje naar hun paradijsje, dat zij voor altijd verloren hadden gewaand. Het zag er nog liefelijker, nog vroolijker, nog huiselijker uit dan ooit te voren, en nu was dit alles hun eigendom.

„Als het niet door dat in het water gevallen kind gekomen was, dan zou ik dien avond niet te laat aan het kantoor zijn gekomen. En als ik toen niet te laat was geweest, dan zou de jonge heer Sutton er niet aan gedacht hebben om het huisje voor ons te koopen. Ik heb er o, zoo dikwijls over gedacht, waarom dat kind juist toen in het water moest vallen; maar nu . . . ! Ja, het is waar, wat de Heere in zijn Woord zegt: „Gij gaat vele muschjes te boven.”

„Ja,” antwoordde Johanna, „dat heeft de Heere aan ons duidelijk bewezen. Hij zorgt voor de Zijnen. Zijn Naam zij geloofd!”

